

Utdanningsplan for leger i spesialisering (LIS) i barnesykdommer ved Sørlandet sykehus, Arendal/Kristiansand

Om utdanningsvirksomheten

Sørlandet sykehus er Agders største kompetansebedrift, med over 7000 ansatte fordelt på ulike lokasjoner. SSHF har ansvar for spesialisthelsetjenester innen fysisk og psykisk helse og avhengighetsbehandling. Sykehusene ligger i Arendal, Kristiansand og Flekkefjord. I tillegg har vi distriktspsykiatriske sentre og poliklinikker flere andre steder i Agder. Årlig er det over 550 000 pasientbehandlinger i Sørlandet sykehus.

Om organisering av spesialiteten

Pediatri er en del av klinikk somatikk Arendal og klinikk somatikk Kristiansand. Det er selvstendige barneavdelinger både i Arendal og Kristiansand. De fleste fagområder ivaretas på begge lokasjoner, men noen fagområder er funksjonsfordelt. Barneavdelingen i Kristiansand ivaretar nyfødttmedisin, intensivmedisin, onkologi og kardiologi, mens kompleks gastroenterologi er funksjonsfordelt til Arendal. Det er avtale med OUS om gjennomstrømsstilling i inntil 1,5 år for å få oppfylt de læringsmålene man ikke kan oppnå ved SSHF. Se under for læringsmål

Om avdelingene i SSHF

Barne- og ungdomsavdelingen Arendal (BUA SSA):

De fleste fagområder innenfor pediatri tilbys ved BUA SSA. BUA SSA har i tillegg funksjonsfordeling for kompleks gastroenterologi, kompleks epilepsi og 24 timers EEG. Avdelingen består av poliklinikk, dagpost og en sengepost med 9 senger. Avdelingen har akuttfunksjon og er døgnbemannet. I tillegg til akuttfunksjon har vakthavende barnelege ansvar for akutt syke nyfødte frem til transport til nyfødtt intensiv i Oslo eller Kristiansand, for barn innlagt på intensivavdeling fra 12 års alderen og for nyfødte på barsel. Det er mellom 900 og 1000 fødsler/år ved Sørlandet sykehus Arendal.

På poliklinikk og dagpost dekkes tilnærmet alle fagområder, unntatt onkologi og kardiologi. Det er etablert et tett samarbeid med barnehabilitering (HABU) som er organisert som en egen enhet i BUA.

I 2021 hadde BUA Arendal totalt ca 10.000 behandlinger, fordelt på 1100 innleggelser, ca 400 dagbehandlinger og ca 8400 polikliniske konsultasjoner.

Avdelingen har 5 LIS og 6 overlegestillinger. Alle Lis inngår i vaktordning. Forvaktsvaktordning i Arendal er 6 for Lis og for tiden 6 delt for bakvakt.

Barne- og ungdomsavdelingen Kristiansand (BUA SSK)

Avdelingen dekker alle pediatriske interesseområder med unntak av kompleks gastroenterologi og kompleks epilepsi og har områdefunksjon for kreftbehandling, syke nyfødte (premature fra uke 28), hjertesykdommer, intensivmedisin (opptil 12 år), seksuelle overgrep, og lang tid mekanisk ventilasjonsstøtte. I tillegg dekker avdelingen områdefunksjon innen overvekt hos barn og ungdom i samarbeid med Fysikalsk medisinsk avdeling og har deltidstillinger ved Statens Barnehus (Klinisk rettsmedisin)

Avdelingen er organisert som et barne- og ungdomssenter der alle barn og ungdom opp til 18 år som trenger innleggelse er, også innen kirurgiske spesialiteter. I 2021 var det 2500 innleggelser (store barn 2100 og nyfødttintensiv 400), 80-90% av disse er akutte. 2) og ca 10 000 polikliniske konsultasjoner.

Avdelingen består av tre sengeposter (nyfødttintensiv, infeksjonspost og generell post) med til sammen 29 senger og en poliklinikk. Det er 8 LIS stillinger som dekker en 8- delt tilstedevakt. 13 spesialister dekker en 10 delt bakvakt og 5 delt nyfødttvakt, begge med delvis hjemnevakt.

Om utdanningsløpet/-ene

For å bli spesialist i pediatri kreves det at man har arbeidet en minstetid på 5 år etter fullført LIS 1, samt at man oppfyller alle læringsmål (163 pr. 30.09.22) og felles kompetansemål. Dette er beskrevet nærmere her:

[Barnesykdommer - Helsedirektoratet](#). Fullførte mål og aktiviteter registreres elektronisk i Kompetanseportalen. LIS får opplæring i Kompetanseportalen ved ansettelse.

Det legges til rette for at LIS kan fullføre de fleste læringsmålene i løpet 3,5 år. For LIS i Arendal er det etablert en 1-års rotasjon til Kristiansand for å dekke læringsmålene innenfor nyfødttmedisin, onkologi og kardiologi.

Rotasjon er tiltenkt gjennomført etter minst 1 års tjeneste i Arendal.

For resterende læringsmål (enkelte innenfor onkologi og nyfødttmedisin) er det etablert en gjennomstrømsordning med OUS med normert varighet på 1,5 år.

Utdanningen foregår som klinisk tjeneste på sengeposter og poliklinikk. Ved SSK roterer LIS hver 4. måned mellom avdelingens tre sengeposter og skal i tillegg ha poliklinikk hver måned. Der det er nødvendig benyttes simulering på egen avdeling, i akuttmottak og på SIM- senter.

Andre læringsarenaer

HABU SSA/ SSK

LIS har mulighet for hospitering til HABU der flere av LM kan oppfylles. Det er planer for å utarbeide en strukturert rotasjon til HABU i 4-12 uker.

Andre avdelinger i eget sykehus

Det er mulig å avtale hospitering ved andre avdelinger

Introduksjon av nye LIS

Det er laget plan for introduksjon av nye LIS som i all hovedsak er lik for begge lokasjoner. Som førende prinsipp er det en opplæringsperiode på 2 måneder som innbefatter tildeling av veileder og oppstartsamtale 1.uke, praktisk opplæring på post (rullering på de ulike postene), vaktklar kompetanseplan som skal være gjennomgått, følgevakter og simuleringsdag for akutt pediatri/nyfødttmedisin.

Internundervisning og kurs

På begge lokasjoner er det satt av fast tid i tjenesteplan for internundervisning.

Det er etablert felles videoundervisning for BUA SSA og SSK tirsdag og torsdag fra 0815 til 0900.

Internundervisning holdes av egne leger eller eksterne fagpersoner fra andre avdelinger/ andre sykehus som blir invitert som foredragsholdere. Ved SSK er det artikkel- /prosjektpresentasjon eller lignende hver mandag morgen og fellesundervisning for legene på hele sykehuset hver onsdag. Ved SSA er dette omvendt, med fellesundervisning mandag og artikkelpresentasjon/ kasuistikk/ prosedyregjennomgang onsdag. Totalvolum på teoretisk undervisning er minst 70 timer / år.

Undervisningen er satt opp slik at alle læringsmålene som krever undervisning dekkes 3-års perioder. Gjennomførte presentasjoner er tilgjengelig i en skrivebeskyttet versjon slik at LIS har mulighet til egenstudium ved fravær. Det forventes at LIS deltar aktivt i internundervisning, både som foredragsholder og under diskusjon.

Kurs:

Avdelingens aktivitet tilpasses kursdatoene, og det tilstrebes at alle LIS kan delta på 1 kurs/halvår.

Simulering og ferdighetstrening

BUA SSA:

I avdelingen er det 2 overleger som har fasilitatorkurs. Det er etablert fast resusciteringsøvelse med scenariotrening for nyfødte en gang per uke. Scenariotrening skjer i samarbeid med føden og anestesi. Scenariotrening for store barn settes opp en gang i måneden. Større scenarieøvelser (BEST) organiseres 1-2 ganger per år i tverrfaglig samarbeid med akuttmottak og anestesi. Prosedyretrening (thoraxdren, navlevene, intubering, intraossøs nål osv) tilbys regelmessig, vi tilstreber en gang per måned.

BUA SSK

Avdelingen er meget aktiv med simulering og gjennomfører simulering (nyfødt/store barn)/ prosedyretrening 3 av 4 fire fredager, 40 uker i året, i tillegg er det simulering i mottak av kritisk syke barn (BEST) i akuttmottak hver 14. dag som avdelingens leger ruller på deltagelse og fasilitering i. En uke hver høst deltar de fleste av legene som fasilitatorer eller deltagere på sengepostenes akutt dager. Det gjennomføres også felles scenariotrening med stansteamet på huset. 5 av avdelingens leger har gjennomført kurs i medisinsk simulering og train the trainers. Nyansatte LIS har også egen simuleringsdag (nyfødt-/ store barn akuttmedisinske scenarioer) i opplæringsperioden.

Forskning

Økt forskningskompetanse og – aktivitet er et satsningsområde for Sørlandet sykehus. Begge lokasjonene har leger med akademisk kompetanse/PhD, og disse er tilgjengelig for veiledning.

Ved BUA SSA har man i de siste årene deltatt i flere multisenterstudier (f.e. IBSEN, DiViD). LIS får alltid tilbud om og oppfordres til å bidra i disse studiene.

Ved BUA SSK er det opprettet en tverrfaglig innovasjonsgruppe og et forskningsutvalg som stimulerer til og bidrar inn mot nye prosjekter. Forskningsenheten på sykehuset er i tillegg tilgjengelig. De siste årene utlyses det også midler til 5 internfinansierte PhD-prosjekter per år i Sørlandet sykehus. Avdelingen har for tiden pågående interne og er med på eksterne prosjekter.

Felles kompetansemål (FKM)

Det er laget en felles plan for felles kompetansemål for SSHF. Dette kursprogrammet består av 3 dager og vil dekke de fleste læringsmål i FKM. Kursene er utarbeidet av representanter fra biblioteket, lærings og mestringssenteret, fagenheten og forskningsenheten. Kurset vil kjøres minimum årlig ved alle tre lokalisasjoner og være åpent for alle LIS. Som en del av kurset vil det gis en introduksjon til prosjektoppgaven «kunnskap og forbedring» som er anbefalt gjennomført for alle LIS. For øvrig anbefales det også på veilederkurs at mange av temaene skal gjennomgås på individuell veiledning.

Organisering av supervisjon på den enkelte avdeling/seksjon

BUA SSA

Supervisjon knyttes hovedsakelig til overleger og eventuell erfaren LIS.

Det tilstrebes at samme LIS og overlege har postarbeid sammen i en uke, og at supervisjon både i forhold til pasientundersøkelse, prosedyrer og pasientsamtaler skjer planlagt og under supervisjon. Supervisjon under vaktarbeid foregår hovedsakelig «ad hoc». Det er alltid mulighet for å tilkalle en bakvakt for supervisjon

BUA SSK

Avdelingen har god dekning av spesialister slik at det til enhver tid er noen tilgjengelig for supervisjon. Alle legene har egne bærbare telefoner. På sengepostene er det hver dag satt opp postansvarlig overlege som har ansvar for supervisjon. På pol er det definert en overlege som har supervisjon for LIS den aktuelle dagen, og

det er i tillegg satt av 30 min til gjennomgang på slutten av poliklinikkdagen. For øvrig er det lav terskel for direkte dialog med overleger innenfor aktuelle fagområde.

Veiledning og faglig utvikling

BUA SSA

I løpet av første uke får LIS oppnevnt sin veileder, veilederne har alle hatt veiledningskurs. LIS og veileder har introduksjonssamtale i løpet av de første 2 ukene, deretter er det satt av tid til veiledning en gang i måned, veiledningssamtaler dokumenteres i kompetanseportalen.

Hver LIS lager sammen med sin veileder en individuell utdanningsplan som revideres hvert halvt år.

Fordypningstid er lagt inn i tjenesteplan, og er samlet på hele dager. Det er mulighet for egenstudie, kurs eller hospitering på andre avdelinger. Lisene har eget ansvar for fordypningstid, men kan få hjelp av sin veileder ved behov.

BUA SSK

Alle nye LIS får oppnevnt veileder ved oppstart med planlagt 1. veiledningssamtale/introduksjonssamtale 1. uken. Det er satt av tid til veiledning en gang per måned. Alle veiledere har veilederkurs. I tillegg gjennomføres evalueringskollegium x 1 per halvår per LIS. Tid til faglig fordypning, 4 timer per uke, fremgår av den enkeltes arbeidsplan (organisert som hele dager). For best mulig faglig utvikling med bl.a. også rullerende fordypningsområder i avd. og på pol er det laget et dynamisk dokument for læringsarenaer som evalueres og justeres sammen med LIS hver 6.mnd.

Vurdering og dokumentasjon av oppnådde læringsmål

Dokumentasjon av oppnådde læringsmål gjennomføres i kompetanseportalen. Det vil være angitt på hver læringsaktivitet om LIS skal sende læringsaktiviteten til godkjenning hos veileder, en supervisor, et evalueringskollegium eller om det kun er egenregistrering av gjennomført læringsaktivitet. Etter at læringsaktivitetene er gjennomført skal LIS sende hele læringsmålet til endelig godkjenning av avdelingsleder/delegert medarbeider. LIS og veileder skal sammen vurdere progresjonen i utdanningen minst halvårlig. Leder har overordnet ansvar for at læringsmål vurderes og godkjennes.

Følgende læringsmål gjennomføres ved OUS:

119, 129 og 133.

Dersom følgende læringsmål ikke er gjennomført ved SSHF kan disse gjennomføres ved OUS: 4, 13, 18, 25, 38, 81, 84, 89, 93, 95, 115, 140

LIS ved SSA gjennomfører følgende læringsmål ved rotasjon til SSK:

20, 21, 25, 26, 77, 78, 80, 86, 93, 101, 103, 104, 116, 118, 123, 125, 127, 130, 121, 132.

Individuell utdanningsplan

Ved tilsetting utarbeides det en individuell utdanningsplan for LIS, som viser hva LIS skal gjennomføre (læringsmål, læringsaktiviteter og læringsarenaer) og planlagt progresjon i dette, basert på hvor i utdanningsløpet LIS starter. Den individuelle utdanningsplanen utarbeides av LIS i samarbeid med veileder og evt. utdanningsansvarlig overlege. Planen skal lagres i kompetanseportalen og revideres/oppdateres hvert halvt år.

Utdanningsutvalg og utdanningsansvarlig overlege

BUA SSA og SSK har felles utdanningsutvalg som består av LIS og overlege fra hver avdeling i tillegg til utdanningsansvarlig. Leder ved begge avdelinger er med på møtene ved anledning. Møtene gjennomføres x 2 per år, referatene forankres i kollegiet/leder i etterkant.

Utdanningsansvarlig overlege bidrar bl.a. til å utarbeide og revidere lokal utdanningsplan, leder utdanningsutvalget, utforme gode LIS-løp, bidrar inn i nettverk for utdanningsansvarlige overleger, tilser at LIS får regelmessig evaluering og veiledning, jobber for optimalisering og videreutvikling av læringsarenaer, har dialog inn mot OUS for LIS i gjennomstrømsstillinger, bistår leder med å følge opp den enkelte LIS mht utdanningsplan og dokumentasjon for gjennomførte læringsmål

Tillitsvalgte

LIS har en egen tillitsvalgt som representerer LIS og deres interesser, både på avdelings- og klinikk nivå. Det er satt av tid for møte med avdelingsledelse for alle LIS og for tillitsvalgte. Tillitsvalgte for LIS oppmuntres til å delta aktivt i møter med ledelsen. Det tilstrebes at LIS kan delta på tillitsvalgtkurs.

Kontakt

For spørsmål om spesialistutdanningen ta kontakt med:

SSA:

LIS: kirvil.haugland.naes@sshf.no

Overlege: katharina.schmidt@sshf.no

Avdelingsleder: Elin.Josephsen@sshf.no

SSK:

LIS: Annika

Klungland Berg anklun@sshf.no / Maren Andersen Gramvik Maren.Andersen.Gramvik@sshf.no

Overlege: Gunnar Wik Gunnar.Wik@sshf.no

Avdelingsleder: Anita Kivle Anita.Torland.Kivle@sshf.no